

Vabariigi Valitsuse korralduse „Riigivara valitsejate määramine ja riigivara üleandmine“ eelnõu seletuskiri

1. Sissejuhatus

1.1. Sisukokkuvõte

Eelnõu on välja töötatud eesmärgiga määrata riigivaraseaduse alusel riigivara valitsejad kooskõlas peaministri 19. aprilli 2023. a korralduses nr 25 „Ministrite pädevus ministeeriumi juhtimisel ja ministrite vastutusvaldkonnad“ ning peaministri 12. augusti 2024. a korralduses nr 88 „Ministrite pädevus ministeeriumi juhtimisel ja ministrite vastutusvaldkonnad“ sätestatud ministrite vastutusvaldkondadega ning Vabariigi Valitsuse seadusega.

1.2. Eelnõu ettevalmistaja

Eelnõu on koostanud Rahandusministeeriumi riigi osaluspoliitika ja riigihangete osakonna osaluspoliitika juhtivanalüütik Kalle Viks (e-post: kalle.viks@fin.ee; tel: 5885 1378).

2. Eelnõu sisu ja võrdlev analüüs

Riigivaraseaduse (edaspidi *RVS*) § 4 lõike 1 kohaselt korraldab riigivara valitseja riigi nimel vara riigile omandamist, riigivara valdamist, kasutamist ja käsutamist, kinnisasjade kasutamist kasutuslepingu või piiratud asjaõigusega koormamise lepingu alusel ning riigi osalemist aktsionäri, osaniku, asutaja või liikmena Eestis registrisse kantud aktsiaseltsis, osühingus, sihtasutuses või mittetulundusühingus ja välisriigis piiratud vastutusega eraõiguslikus juriidilises isikus ning teostab sellest tulenevaid õigusi ja kohustusi käesoleva seadusega sätestatud korras.

Riigivaraseaduse § 5 lõike 1 alusel on riigile kuuluva aktsia või osa valitseja ja äriühingu asutajaõiguste teostaja Vabariigi Valitsuse määratud ministeerium või riigitulundusasutus, kelle määramisel tuleb arvestada ministeeriumi või riigitulundusasutuse pädevust ja sobivust aktsia või osa valitseja õiguste ja kohustuste parimal teostamisel ning eesmärki vältida huvide konflikti riigi erinevate ülesannete vahel. Lõike 4 kohaselt võib riigi osaluse valitseja ühes ja samas äriühingus olla ainult üks ministeerium või riigitulundusasutus.

Riigivaraseaduse § 6 lõike 3 alusel teostab riigi asutajaõigusi sihtasutuses ning liikmeõigusi *RVS* § 6 lõigetes 1 ja 2 nimetatata mittetulundusühingus Vabariigi Valitsuse määratud ministeerium või Riigikantselei, kelle määramisel tuleb arvestada asutuse pädevust ja sobivust selleks. Vabariigi Valitsuse määratud ministeerium võib volitada asutaja- või liikmeõigusi teostama volitatud asutust. Lõike 4 kohaselt võib asutajaõiguste teostajaks ühes ja samas sihtasutuses olla ainult üks riigivara valitseja. Sama kehtib liikmeõiguste teostamise kohta mittetulundusühingus.

Riigivaraseaduse § 11 lõike 1 alusel võib riigivara valitsemise ühelt riigivara valitsejalt teisele üle anda, kui see muudab riigivara valitsemise otstarbekamaks või muul põhjusel arvestades avalikku huvi.

Eelnõu punktiga 1 määratakse Kliimaministeerium riigi osaluse valitsejaks AS-is Teede Tehnokeskus. Peaministri 12.08.2024 korraldusega nr 88 „Ministrite pädevus ministeeriumi juhtimisel ja ministrite vastutusvaldkonnad“ määrati AS Teede Tehnokeskus taristuministri vastutusvaldkonda, kuid riigi osaluse valitsejaks on seni jätkuvalt Majandus- ja Kommunikatsiooniministeerium.

Eelnõu punktiga 2 kohustatakse Majandus- ja Kommunikatsiooniministeeriumi andma AS-i Teede Tehnokeskus aktsiad Kliimaministeeriumile üle 30 päeva jooksul pärast korralduse jõustumist.

Eelnõu punktiga 3 määratakse Kliimaministeerium riigi liikmeõiguste teostajaks rahvusvahelises mittetulundusühingus Association of European Vehicle and Driver Registration Authorities. Peaministri 19. aprilli 2023. a korraldusega nr 25 „Ministrite pädevus ministeeriumi juhtimisel ja ministrite vastutusvaldkonnad“ määrati transporditaristu, liikluskorraldus ja Transpordiamet kliimaministri vastutusvaldkonda ning peaministri 12.08.2024 korraldusega nr 88 „Ministrite pädevus ministeeriumi juhtimisel ja ministrite vastutusvaldkonnad“ taristuministri vastutusvaldkonda, kuid riigi liikmeõiguste teostajaks on seni jätkuvalt Majandus- ja Kommunikatsiooniministeerium.

Eelnõu punktiga 4 määratakse Regionaal- ja Põllumajandusministeerium riigi liikmeõiguste teostajaks üheksas regionaalses ühistranspordikeskuses. Peaministri 19. aprilli 2023. a korraldusega nr 25 „Ministrite pädevus ministeeriumi juhtimisel ja ministrite vastutusvaldkonnad“ määrati kohaliku omavalitsuse pädevusse kuuluva ühistranspordiga seotud valdkondliku tegevuse planeerimine ja korraldamine regionaalministri valdkonda ning peaministri 12.08.2024 korraldusega nr 88 „Ministrite pädevus ministeeriumi juhtimisel ja ministrite vastutusvaldkonnad“ regionaal- ja põllumajandusministri vastutusvaldkonda, kuid riigi liikmeõiguste teostajaks üheksas regionaalses ühistranspordikeskuses on seni jätkuvalt Majandus- ja Kommunikatsiooniministeerium.

3. Eelnõu vastavus Euroopa Liidu õigusele

Eelnõu ei ole seotud Euroopa Liidu õigusega.

4. Korralduse mõjud

Korralduse vastuvõtmisega liigub riigi osaluse valitsemine ühes riigi otsustusõigusega äriühingus ning riigi liikmeõiguste teostamine kümnes mittetulundusühingus ministeeriumidele, mida juhivad ministrid, kelle vastutusvaldkonnas on nimetatud juriidilised isikud või tegevusvaldkonnad peaministri 19. aprilli 2023. a korralduse nr 25 „Ministrite pädevus ministeeriumi juhtimisel ja ministrite vastutusvaldkonnad“ ning peaministri 12. augusti 2024. a korralduse nr 88 „Ministrite pädevus ministeeriumi juhtimisel ja ministrite vastutusvaldkonnad“ alusel. Seega korrastub riigivara valitsemine.

5. Korralduse rakendamisega seotud tegevused, vajalikud kulud ja korralduse rakendamise eeldatavad tulud

Korralduse vastuvõtmisega ning riigivara valitsemise üleandmisega kaasneb üks väärtpaberitehing, millega seotud kulud kannab iga ministeerium oma eelarvest.

6. Korralduse jõustumine

Korraldus jõustub üldises korras.

7. Eelnõu koostamine, huvirühmade kaasamine ja avalik konsultatsioon

Eelnõu on esitatud e-kirjaga mitteametlikult koostamiseks korraldusega puudutatud ministeeriumidele.